

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 43283
Nom: Ciutadania i polítiques de comunicació
Cicle: Màster Universitari Oficial
Crèdits ECTS: 5
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2253 - Màster Universitari en Continguts i Formats Audiovisuals	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2253 - Màster Universitari en Continguts i Formats Audiovisuals	Ciutadania i polítiques de comunicació	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

VIDAL BELTRAN JOSE MARIA

RESUM

L'assignatura "Ciutadania i polítiques de comunicació" s'inclou en aquest Màster per, des d'una reflexió teòrica i pràctica, introduir i formar els alumnes en el marc jurídic i la realitat pràctica sobre la qual hauran d'interactuar en l'àmbit de la creació i la difusió de continguts comunicatius.

Per això s'aprofundeix en els conceptes clau sobre: Les llibertats i els drets d'expressió i informació que incideixen en la comunicació de masses; la regulació del procés i els formats comunicatius, els continguts i els mitjans, enfocat a la seva possible activitat professional en aquests mitjans i amb una atenció especial al règim constitucional i normatiu vigent a Espanya i la Unió Europea; les polítiques comunicatives en relació amb el sistema comunicatiu actual i l'espai públic democràtic; la incidència del sistema mediàtic a la ciutadania; la regulació dels diferents nivells del sistema audiovisual i dels models estructurals del sistema mediàtic; la regulació de la programació televisiva i l'anàlisi de la qualitat de l'audiovisual; la regulació de les ajudes a la producció audiovisual; i, els drets relacionats amb la propietat intel·lectual.

CONEXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No s'hi ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis. No calen coneixements previs per poder obtenir les màximes competències i habilitats d'aquest mòdul.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

2149 -

Analitzar i interpretar els nous llenguatges mediàtics associats a la multidifusió digital.

Dotar de les ferramentes necessàries per a la integració laboral en l'àmbit dels continguts i formats audiovisuals.

Integrar els continguts teòrics relacionats amb els llenguatges mediàtics utilitzats en el flux comunicatiu de continguts i formats audiovisuals de la societat de la informació en la praxi professional.

Interpretar l'estructura de l'empresa audiovisual, la dinàmica del mercat i la naturalesa dels diferents productes audiovisuals en els fluxos mediàtics emergents.

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autòdridida o autònoma.

Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La ciutadania i la comunicació pública.

La construcció de l'espai públic democràtic i les polítiques de comunicació.

Xarxes de comunicació.

Comunicació mediàtica.

Els models estructurals del sistema mediàtic.

2. La regulació de la comunicació i les xarxes: Dret audiovisual i digital.

LES LLIBERTATS I DRETS D'EXPRESSIÓ I INFORMACIÓ.

Drets fonamentals, llibertats públiques i activitat comunicativa.

Els drets i les llibertats d'expressió i d'informació. El marc constitucional i regulador.

La llibertat d'expressió.

La llibertat d'informació.

L'element comú de les llibertats d'expressió i d'informació: l'interès públic

Les garanties constitucionals i la suspensió de les llibertats d'expressió i informació.

ELS LÍMITS I LA PROTECCIÓ D'ALTRES DRETS A L'ACTIVITAT COMUNICATIVA.

La dignitat de les persones com a límit constitucional.

Els drets de la personalitat a l'àmbit de la comunicació.

Les intromissions il·legítimes i la protecció dels drets de la personalitat.

La preeminència entre les llibertats d'expressió i informació i els drets de la personalitat.

La protecció constitucional de drets col·lectius a l'àmbit de la comunicació.

LA REGULACIÓ I AUTOREGULACIÓ EN L'ACTIVITAT COMUNICATIVA.

El marc jurídic general i la regulació específica dels diferents mitjans.

Els principals àmbits reguladors a l'activitat comunicativa.

L'autoregulació a l'àmbit comunicatiu.

Codis deontològics, convenis, estatuts de redacció i altres instruments d'autoregulació.

Les reclamacions i les accions davant dels continguts de l'activitat comunicativa.

L'exercici professional de l'activitat comunicativa.

3. La indústria de l'audiovisual: la regulació dels processos de producció. Polítiques de comunicació i propietat intel·lectual.

Propietat intel·lectual i propietat industrial.

Legislació propietat intel·lectual.

Subjectes de la propietat intel·lectual.

Drets d'autor (subjecte, objecte i contingut).

Drets d'autor en obres audiovisuals.

Altres drets de propietat intel·lectual.

Altres drets en obres audiovisuals.

Cadena de cessió dels drets de propietat intel·lectual.

Mecanismes de protecció de la propietat intel·lectual.

Accions i procediments.

Registre general de la propietat intel·lectual.

Símbols o indicacions de la reserva de drets.

Entitats de gestió col·lectiva de drets de propietat intel·lectual.

4. Sistema televisiu i sistema mediàtic.

El discurs mediàtic: llibertat d'expressió i pluralisme.

La programació televisiva: els gèneres.

La qualitat de la programació.

Les empreses de comunicació i la ciutadania.

5. Comunicació i telecomunicació: els nous espais d'interacció discursiva.

La convergència en la conformació del procés i espai comunicatiu.

La regulació dels nivells del sistema audiovisual: economia, tecnologia i cultura.

6. Ajuts i programes de suport a l'audiovisual.

La regulació dels ajuts a la producció, la formació, la distribució i la promoció de l'audiovisual.

Les institucions i regulació de les ajudes a la producció audiovisual europees, estatals i autonòmiques.

Exercici pràctic en matèria d'ajuts a la producció.

Resultats d'aprenentatge:

Amb els continguts d'aquest mòdul es persegueix que l'alumnat desenvolupin els conceptes de ciutadania i polítiques comunicatives, en la seva projecció i com a base de l'espai públic democràtic, com a pas previ al desenvolupament de les capacitats per a la creació de continguts i formats audiovisuals, al nou escenari digital.

Es tracta de propiciar aquests coneixements per desenvolupar-se en aquest nou escenari en què la globalització i les tecnologies digitals aplicades a la comunicació i a la informació l'han transformant completament i el segueixen transformant, dia a dia, propiciant, al seu torn, un nou marc regulador, tant dels drets i llibertats comunicatives com d'un conjunt d'aspectes relacionats amb la producció i els continguts audiovisuals, pel que fa a la producció i continguts audiovisuals, ajuts a la producció, o els drets i obligacions relacionades amb la propietat intel·lectual o amb la IA.

Així, des d'un ampli prisma, amb l'estudi de les diferents polítiques i regulacions comunicatives tant públiques com privades, encaminades a la promoció de les noves maneres i fluxos d'elaboració de continguts i comunicació pública de l'actual societat de la informació i la comunicació global, s'aconsegueix que els alumnes hagin adquirit coneixements suficients respecte als continguts teòrics relacionats amb els llenguatges mediàtics utilitzats en la de l'empresa audiovisual, la dinàmica del mercat i la naturalesa dels diferents productes audiovisuals als fluxos mediàtics emergents, coneixements necessaris i obligats per treballar en aquest camp.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Laboratori	50,00
Total hores	50,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	15,00
Estudi i treball autònom	30,00
Preparació de classes	10,00
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00
Resolució de casos pràctics	10,00
Total hores	75,00

METODOLOGIA DOCENT

Activitats presencials

La docència presencial es desenvoluparà en sessions de quatre hores de durada que combinaran les següents metodologies:

- **Classes teòriques: lliçó magistral participativa.** Els continguts teòrics de l'assignatura seran impartits a l'aula per professorat intern mitjançant les metodologies de sessió expositiva, anàlisi de textos normatius i casos pràctics.
- **Debat o discussió dirigida.** L'alumnat exposarà a l'aula els resultats de les anàlisis dels casos pràctics plantejats mitjançant debats guiats pel professorat intern.
- **Conferències d'experts.** Dues de les sessions seran impartides pel professorat universitari d'altres institucions acadèmiques.

De manera habitual, les sessions es dividiran en dues parts: la primera consistirà en l'exposició transversal dels continguts per part del professorat; la segona es dedicarà a l'anàlisi d'un cas o a la preparació tutoritzada dels casos pràctics.

La participació a les anàlisis de casos es plasmarà abans de finalitzar la sessió en debats dirigits sobre els seus resultats i/o en la discussió de materials. Ambdós aspectes seran desenvolupats en grups de dues o tres persones que amb posterioritat a la finalització de determinades sessions hauran de pujar una fitxa a l'aula virtual com a memòria de l'activitat realitzada.

La participació en els casos pràctics es plasmarà abans de finalitzar la sessió en la posada en comú dels avenços per part de l'alumnat i en l'aportació de retroalimentació per part del professorat.

Activitats no presencials

L'alumnat desenvoluparà les següents activitats no presencials:

- **Preparació de classes teoria.** Lectura de materials subministrats pel professorat amb antelació a l'exposició a l'aula.
- **Estudi i preparació de proves i treballs per l'alumnat.** Preparació i exercici pràctic del registre d'una obra audiovisual al Registre de Propietat. Sol·licitud per grups de diferents tipus d'ajuts per a la producció audiovisual a institucions europees, estatals i autonòmiques.

Aquesta assignatura té en compte especialment els següents **Objectius de Desenvolupament**

Sostenible (ODS):

- **ODS 4, Educació de qualitat.** Meta 7, que l'alumnat adquirisca els coneixements teòrics i pràctics necessaris per promoure el desenvolupament sostenible, els drets humans, la igualtat de gènere, la promoció d'una cultura de pau i no-violència, la ciutadania mundial i la valoració de la diversitat cultural, i la contribució de la cultura al desenvolupament sostenible.

- **ODS 5, Igualtat de gènere.** Fita 1, posar fi a totes les formes de discriminació contra totes les dones i les xiquetes a tot el món.

AVALUACIÓ

El sistema general de qualificacions seguirà el Reglament d'avaluació i qualificació de la Universitat de València per a títols de grau i màster, aprovat pel Consell de Govern el 30 de maig del 2017 (ACGUV 108/2017).

Avaluació a la primera convocatòria

L'avaluació en primera convocatòria es desenvoluparà de la manera següent:

- **Treball individual (70%).** Elaboració de casos pràctics, amb tot el material que consideri oportú, sobre els continguts i el desenvolupament dels conceptes que s'han treballat a l'assignatura. És recuperable en segona convocatòria.
- **Avaluació continuada (20%).** Lliurament d'una síntesi resum de 1.000 paraules dels continguts desenvolupats pel professorat en les sessions. No és recuperable a segona convocatòria.
- **Assistència i participació (10%).** Participació de l'alumnat en les anàlisis de casos plantejats pel professorat, que es constatarà mitjançant les fitxes lliurades a mode de memòria al final de les sessions. No és recuperable a segona convocatòria.

Avaluació a la segona convocatòria

L'avaluació en segona convocatòria mantindrà, si fos el cas, les qualificacions obtingudes als blocs aprovats a la primera.

L'avaluació dels blocs suspesos o no presentats es realitzarà de la manera següent:

- **Treball individual (70%).** Elaboració de casos pràctics, amb tot el material que consideri oportú, sobre els continguts i el desenvolupament dels conceptes que s'han treballat a l'assignatura. És recuperable en segona convocatòria.
- **Avaluació continuada (0%).** No és recuperable.
- **Assistència i participació (0%).** No és recuperable.

Altres observacions

- A totes les proves, exercicis o treballs escrits s'exigirà correcció ortogràfica i gramatical. Cada manca comportarà una reducció de la qualificació obtinguda, que pot arribar fins al suspens.

- En el cas de comprovar-se plagi en un treball d'avaluació, aquest es podrà puntuar amb la qualificació numèrica de zero, amb independència del procediment disciplinari que es pugui incoar i, si escau, de la sanció que sigui procedent d'acord amb la legislació vigent.

- L'honestat intel·lectual és vital a les comunitats acadèmiques, i per a la justa avaluació del treball de l'estudiantat. Tots els treballs presentats aquest curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en què es faci ús de col·laboració fraudulenta o la composició amb l'ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres), excepte si la utilització forma part dels continguts de l'assignatura o està autoritzada pel professorat que la imparteix.

BIBLIOGRAFIA

Referències bàsiques.

- FRANCÉS, M. (coord) (2011). *Contenidos y formatos de calidad en la nueva televisión*. Madrid: IORTV.
- LINDE, E., MEDINA, S. Y VIDAL, J.M. (2013). *Derecho audiovisual*. Madrid: Colex.
- VIDAL, J.M. (2021). ¿Perspectiva jurídica sobre el derecho de acceso y la participación ciudadana en las decisiones sobre contenidos y programación de los medios de comunicación públicos?, en J. Marzal, C. López-Olano y M. Soler (eds.), *Participación ciudadana y medios de comunicación públicos*. Ed. Tirant Humanidades: Valencia (págs. 313-363)
- VIDAL, J.M. (2019). *Libertades informativas y medios de comunicación*. Ed. Tirant lo Blanch: Valencia.
- VIDAL, J.M. (2024). *La regulación de la comunicación en la era digital. Contenidos, retos y objetivos de la nueva regulación española y europea del audiovisual*. Ed. Tirant lo Blanch, Valencia, 2024.

Referències complementàries.

- BOIX, A. Y VIDAL J. M. (Coord) (2014) *La nueva regulación del audiovisual: medios,*

derechos y libertades. Thomson Reuters Aranzadi: Pamplona.

- CAMPALANS, C., RENÓ, D., & GOSCIOLA, V (2014). *Narrativas transmedia: entre teorías y prácticas*. UOC.
- CANO-ORÓN, L., & GAMIR-RÍOS, J. (2024). ¿Informativo matinal para ahorrar tiempo: Un noticiero alternativo con fondo propio?. *Revista de Comunicación*, 23(2).
- FERNÁNDEZ ALONSO, Isabel (2016): ¿Independent Audiovisual Regulators in Spain: A Unique case in Europe?, en *International Journal of Communication*, vol. 10, pp. 359-376. ISSN: 1932-8036.
- GAVALDÀ, J. (2011) ¿Contenidos de cantidad?, en M. Francés [coord]. *Contenidos y formatos de calidad en la nueva televisión*. Madrid: IORTV.
- GUICHOT, Emilio (coord.) (2022). *Derecho de la Comunicación*. 6ª ed. Iustel. Madrid.
- HUERTAS, A. (2021). ¿Teorías y modos de pensar las audiencias?. En N. Quintas-Frouge y A. González Neira (eds.) *Los estudios de la audiencia: de la tradición a la innovación*. Gedisa: Barcelona, pp. 21-40.
- JENKINS, H., FORD, S., & GREEN, J. (2015). *Cultura transmedia: la creación de contenido y valor en una cultura de red*. Gedisa.
- MARTÍNEZ OTERO, J. M. (2019). ¿Un nuevo marco regulador para el sector audiovisual en Europa: la Directiva 2018/1808 en el contexto de la convergencia mediática y el Mercado Único Digital?. *Revista Derecho Comunitario Europeo*, 63, (<https://doi.org/10.18042/cepc/rdce.63.05>), págs. 537-571.

Referències de pàgines web de diverses institucions espanyoles i europees, diaris oficials i jurisprudència

- Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia: <https://www.cnmc.es/>
- European Audiovisual Observatory: <https://www.obs.coe.int/en/web/observatoire>
- UNESCO: <https://www.unesco.org/es>
- European Commission (Europa creativa. Audiovisual) : <https://culture.ec.europa.eu/cultural-and-creative-sectors/audiovisual>
- European Commission : https://commission.europa.eu/index_es
- European Platform of Regulatory Authorities: <https://www.epra.com/>
- Audiovisual and Media Policies. Info Centre: http://ec.europa.eu/avpolicy/info_centre/index_en.htm
- Programa Media: http://ec.europa.eu/culture/media/index_en.htm
- UTECA: <http://www.uteca.com/uteca>
- Boletín Oficial del Estado: <http://www.boe.es>
- Jurisprudencia Tribunales españoles: <http://www.poderjudicial.es>
- Jurisprudencia Constitucional: <http://www.tribunalconstitucional.es>
- Jurisprudencia europea: <http://curia.europa.eu/es/index.htm>
- Diario Oficial UE: <https://eur-lex.europa.eu/oj/direct-access.html?locale=es>